

Заїра Сатпаева, Дана Кангалакова, Толкин Какіжанова, Крістіна Костянтинова

Проблеми підготовки кандидатів соціальних і гуманітарних наук в університетах Казахстану

Мета дослідження – виявити проблеми підготовки наукових кадрів у галузі соціальних і гуманітарних наук на рівні докторантури в Казахстані. Висунуто припущення, що успішне завершення програми докторантури обумовлене внутрішніми та зовнішніми факторами, які впливають на освітній процес і можуть призвести до проблем захисту докторської дисертації. У дослідженні використовується пояснювально-послідовний підхід у рамках змішаного методу, що включає економіко-статистичний, регресійний та контент-аналіз. Дані зібрано за допомогою анкетування 61 нинішнього студента та випускника докторських програм у галузі соціальних і гуманітарних наук. Результати показують, що наявність роботи в респондентів ускладнило їхнє навчання та завершення докторських програм, оскільки робота потребує часу та зусиль; однак додатковий щомісячний дохід, окрім стипендії, допоміг знизити фінансовий стрес, тим самим підтримуючи академічний прогрес. Жінкам було легше вчитися, ніж чоловікам, а одружені респонденти мали менше труднощів, ніж самотні. Хоча 36,1% респондентів висловили високу задоволеність якістю підготовки докторів наук, більшість повідомили про труднощі: 65,65% відзначили проблеми в освітньому процесі, 52,5% вказали на проблеми з науковими керівниками, 33% висловили стурбованість з приводу кваліфікації викладачів і 25% наголосили на потребі в інфраструктурі. Основними факторами, які впливають на показники завершення навчання в докторантурі, є нестабільне навчальне середовище, що характеризується частими змінами правил, а також труднощі, з якими стикаються студенти при виконанні встановлених урядом вимог, особливо щодо публікації в журналах, що входять до бази даних Scopus. Практична цінність дослідження полягає в розробці заходів з підвищення показників захисту докторських дисертацій за рахунок покращення вимог до вступників, обмеження зовнішнього працевлаштування, підвищення відповідальності керівників та коригування стандартів публікацій.

Ключові слова: післядипломна освіта, докторантура, кандидатська програма, наука, наукові кадри, державне управління, вчений ступінь, навчальний процес, захист кандидатської дисертації, рівень відсіву

Класифікація JEL: I21, I23, I28

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.